कोहलपुर राजपत्र

खण्ड :०२ **संख्या : १३** **प्रकाशित मिति : २०७५/१२/१२**

नेपालको संविधान तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) को (१) बमोजिम कोहलपुर नगरपालिकाको नगरकार्यपालिकाले बनाएको तललेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

भाग-०२

कोहलपुर नगरपालिका

बाल अधिकार समिति गठन कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावनाः

बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ६० को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गर्दै कोहलपुर नगरपालिका स्तरीय बालअधिकार समिति गठन गरी कार्यसञ्चालन गर्न बान्छनिय देखिएकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) बमोजिम कोहलपुर नगरकार्यपालिकाले कार्यविधि, २०७५ जारी गरेको छ ।

<u>परिच्छेद - १</u>

प्रारम्भिकः

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः यस कार्यविधिको नाम "बालअधिकार समिति गठन कार्यविधि, २०७५ "रहेको छ ।

२. यो कार्यविधि तुरुन्त लागु हुनेछ ।

३. विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

(क) **"बालबालिका"** भन्नाले अठार वर्ष उमेर पूरा नगरेका व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।

(ख) **"ऐन"** भन्नाले बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ सम्झनु पर्छ ।

(ग) **"कार्यपालिका"** भन्नाले कोहलपुर नगरकार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।

(घ) **"प्रमुख"** भन्नाले कोहलपुर नगरपालिकाको नगर प्रमुख सम्झनु पर्छ ।

(ङ) **"उप-प्रमुख"** भन्नाले कोहलपुर नगरपालिकाको उप-प्रमुख सम्झनु पर्छ ।

(च) **"कार्यपालिका सदस्य'** भन्नाले कोहलपुर नगरकार्यपालिका सदस्यलाई सम्झनु पर्छ ।

(छ) **"प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत"** भन्नाले कोहलपुर नगरपालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ ।

(ज)**“शाखा”** भन्नाले कोहलपुर नगरपालिकाको महिला तथा बालबालिका जेष्ठ नागरिक शाखा सम्झनु पर्छ ।

(झ)**“समिति”** भन्नाले यस कार्यविधि अनुसार गठन भएको समिति सम्झनु पर्छ ।

(ञ)**“बालअधिकार”** भन्नाले राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय ऐन कानूनले तोकेको बालबालिकाको अधिकार सम्झनु पर्छ ।

(ट) **“वडाअध्यक्ष”** भन्नाले कोहलपुर नगरपालिका अन्तरगतका वडाहरुका अध्यक्ष लाई सम्झनु पर्दछ ।

(ठ)**“वडासदस्य”** भन्नाले कोहलपुर नगरपालिका अन्तरगतका वडा समितिका वडा सदस्यहरुलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ड) **“सामाजिक संस्था”** भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई स्थापना भएको गैर नाफामूलक संस्थालाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले यस्तै प्रकृतिका अन्य गैरसरकारी संस्था समेतलाई जनाउँछ ।

(ढ) **“निजी संस्था”** भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई स्थापना भएको नाफामूलक संस्थालाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले यस्तै प्रकृतिका अन्य कम्पनी समेतलाई जनाउँछ ।

परिच्छेद - २

कोहलपुर नगर बालअधिकार समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

३. कोहलपुर नगर बालअधिकार समितिः (१) कोहलपुर नगरपालिका भित्रको बालअधिकार सम्बन्धी कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न एघार सदस्य एक कोहलपुर नगर बालअधिकार समिति रहनेछ ।

(२) समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) कोहलपुर नगरपालिकाको उप-प्रमुख वा निजले तोकेको नगरकार्यपालिकाको सदस्य - अध्यक्ष

(ख) कोहलपुर नगरपालिकाको सामाजिक विकास समिति संयोजक - सदस्य

(ग) कोहलपुर नगरकार्यपालिका सदस्य मध्ये दलित, महिला नगरकार्यपालिकाले तोकेका तीन जना - सदस्य

(घ) नगर शिक्षा शाखा प्रमुख तथा प्रतिनिधि - सदस्य

(ङ) पत्रकार महासंघ बाँके शाखाले तोकि पठाएका कोहलपुर क्षेत्रको पत्रकार महासंघको प्रतिनिधि - सदस्य

(च) नगर प्रमुखले तोकि पठाएका नगर स्तरीय बाल क्लबका प्रतिनिधि बालक र बालिका दुई जना - सदस्य

(छ) बालअधिकार अधिकारकर्मी वा नागरिक समाजको प्रतिनिधि नगर प्रमुखले तोकि पठाएको एक जना -सदस्य

(ज) इलाका प्रहरी कार्यालय कोहलपुरका प्रतिनिधि -सदस्य

(झ) बालअधिकार हेर्ने शाखा प्रमुख सदस्य - सदस्य सचिव

४. समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्थाः (१) अध्यक्षले तोकेको मिति,समय र स्थानमा समितिको बैठक बस्नेछ ।

(२) कम्तीमा महिनाको एक पटक बैठक बस्नेछ । समितिको सचिवले समितिको बैठक बस्ने मिति, समय र स्थान तोकी बैठकमा छलफल हुने विषयसूची सहितको सूचना बैठक बस्ने समय भन्दा चौबीस घण्टा अगावै सबै सदस्यले पाउने गरी पठाउँनु पर्नेछ ।

(३) समितिका पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(४) उपदफा (२) र (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि समितिको बैठक तत्काल बोलाउन आवश्यक भएमा अध्यक्षले नगर प्रमुख संग समन्वय गरी जुनसुकै बेला पनि समितिको बैठक बोलाउन सक्नेछ र त्यस्तो अवस्थामा संयोजक र घटीमा १ जना सदस्य सहित सचिव उपस्थित भएमा समितिको बैठक बस्न सक्नेछ ।

(५) समितिको बैठक अध्यक्षको अध्यक्षतामा बस्नेछ ।

(६) समितिको निर्णय बहुमतद्धारा हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत दिनेछ ।

(७) समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकाय वा संघ संस्थाका प्रतिनिधि र विज्ञलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(८) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य मापदण्ड समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(९) समितिको निर्णय सचिवले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।

५. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) बाल अधिकार सूचक फारमको आधारमा कोहलपुर नगरपालिकाभित्रका बालबालिकाको तथ्याङ्क र सूचना संकलन गर्ने, अद्यावधिक गर्ने र आवश्यकता अनुसार वितरण गर्ने ।

(ख) विशेष हेरचाहा र संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पहिचान गर्ने अन्तरिम संरक्षण गर्ने , गराउँने ।

(ग) बालअधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनका निमित्त चेतना अभिवृद्धि, जागरण सिर्जना गर्ने, गराउँने ।

(घ) बालअधिकारका निमित्त विकासका साझेदार तथा जिल्लास्तरका अन्य निकायहरु बीच समन्वय गर्ने र बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्य गर्न उत्प्रेरित गर्ने ।

(ङ) बाल अधिकारका हनन भएका घटनाहरुका सम्बन्धमा प्राप्त जानकारी प्राप्त गर्ने र कानूनी कारबाहीमा आवश्यक सहयोग गर्ने ।

(च) बालसंरक्षण गर्ने, गराउँने ।

(छ) बालगृह अनुगमन, आकस्मिक सहयोग, कानूनी सहायता,अन्तरिम हेरचाह सम्बन्धी विषयमा सम्बन्धित तह, संघ संग सम्बन्ध स्थापना वा सिफारिस गर्ने ।

(ज) कोहलपुर नगरपालिकाको क्षेत्रमा सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरु बीच समन्वय गर्ने र कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउँन सहयोग गर्ने ।

(झ) स्थानीय संघसंस्थालाई बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्य गर्न उत्प्रेरित गर्ने कार्यक्रमको संचालन गर्नको लागि आवश्यक परामर्श, सुझाव दिने ।

(ञ) संघिय र प्रदेश स्तरीय बालअधिकार समिति संग समन्वय गरी कार्यक्रम गर्ने, गराउँने ।

(ट) बाल गृह संचालन कार्यविधि, सडक वालवालिकाको व्यवस्थापन खर्च कार्यविधि, बालविवाह विरुद्ध कार्यक्रम संचालन खर्च कार्यविधि अनुसार सेवा प्रदान गर्ने, गराउँने ।

(ठ) बालअधिकार सम्बन्धि वार्षिक कार्ययोजना तयार पार्ने र नगरकार्यपालिका र नगर सभमा पेश गर्ने, गराउँने ।

(ड) कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति नगरकार्यपालिका बैठक र नगर सभामा पेश गर्ने ।

परिच्छेद - ३

वडा स्तरीय बालअधिकार समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

३. वडा स्तरीय बालअधिकार समितिः (१) वडा भित्रको बालअधिकार सम्बन्धी कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न एघार सदस्य एक कोहलपुर नगर बालअधिकार समिति रहनेछ ।

(२) समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) वडा अध्यक्ष वा निजले तोकेको वडा सदस्य - अध्यक्ष

(ख) वडा समितिका सदस्यहरु - सदस्य

(ग) वडा अध्यक्षले तोकि पठाएका वडा स्तरीय बाल क्लबका प्रतिनिधि बालक र बालिका दुई जना - सदस्य

(घ) बालअधिकार अधिकारकर्मी वा नागरिक समाजको प्रतिनिधि वडा अध्यक्षले तोकि पठाएको एक जना -सदस्य

(ङ) वडा सचिव - सदस्य सचिव

४. समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्थाः (१) संयोजकले तोकेको मिति,समय र स्थानमा समितिको बैठक बस्नेछ ।

(२) कम्तीमा दुई महिनाको एक पटक बैठक बस्नेछ । समितिको सचिवले समितिको बैठक बस्ने मिति, समय र स्थान तोकी बैठकमा छलफल हुने विषयसूची सहितको सूचना बैठक बस्ने समय भन्दा चौबीस घण्टा अगावै सबै सदस्यले पाउने गरी पठाउँनु पर्नेछ ।

(३) समितिका पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(४) उपदफा (२) र (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि समितिको बैठक तत्काल बोलाउन आवश्यक भएमा संयोजकले जुनसुकै बेला पनि समितिको बैठक बोलाउन सक्नेछ र त्यस्तो अवस्थामा संयोजक र घटीमा १ जना सदस्य सहित सचिव उपस्थित भएमा समितिको बैठक बस्न सक्नेछ ।

(५) समितिको बैठक अध्यक्षको अध्यक्षतामा बस्नेछ ।

(६) समितिको निर्णय बहुमतद्धारा हुनेछ र मत बराबर भएमा संयोजकले निर्णायक मत दिनेछ ।

(७) समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकाय वा संघ संस्थाका प्रतिनिधि र विज्ञलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(८) समितिको निर्णय सचिवले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।

५. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) बाल अधिकार सूचक फारमको आधारमा वडाभित्रका बालबालिकाको तथ्याङ्क र सूचना संकलन गर्ने, अद्यावधिक गर्ने ।

(ख) विशेष हेरचाहा र संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पहिचान गर्ने सिफारिस गर्ने ।

(ग) बालअधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनका निमित्त चेतना अभिवृद्धि, जागरण सिर्जना गर्ने, गराउँने ।

(घ) बाल अधिकारका हनन भएका घटनाहरुका सम्बन्धमा प्राप्त जानकारी प्राप्त गर्ने र कानूनी कारबाहीमा आवश्यक सहयोग गर्ने ।

(ङ) वडा स्तरमा सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरु बीच समन्वय गर्ने र कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउँन सहयोग गर्ने ।

(च) स्थानीय संघसंस्थालाई बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्य गर्न उत्प्रेरित गर्ने कार्यक्रमको संचालन गर्नको लागि आवश्यक परार्मश, सुझाव दिने ।

(छ) बालअधिकार सम्बन्धि वार्षिक कार्ययोजना तयार पार्ने र नगरकार्यपालिका पेश गर्ने ।

(ज) कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति नगरकार्यपालिका बैठक पेश गर्ने ।

परिच्छेद - ४

विविध

६. यस अघि भए गरेका बालअधिकार सम्बन्धी काम कार्बाही यसै कार्यविधि अनुसार भएको मानिनेछ ।

प्रमाणिकरण मिति : २०७५/११/२६

आज्ञाले

प्रेमप्रसाद देवकोटा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत